

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 februarie 2018

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte Nicolae Gordilă,

Judecători Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 04 mai 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2017, declarat de către inculpatul

Sultanu Victor XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat în
XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 03.02.2017 - 04.05.2017;
2. Instanța de apel: 15.06.2017 - 10.10.2017;
3. Instanța de recurs: 26.12.2017 - 13.02.2018.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 04 mai 2017, Sultanu Victor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.186 alin.(2) lit.b), c), d) Cod penal la 2 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Procesul penal în baza art.27, 186 alin.(2) lit.b), c), d) Cod penal a fost încetat, pe motiv că în acțiunile inculpatului sunt prezente elementele contravenției prevăzute la art.105 Cod contravențional, fiindu-i aplicată amendă în mărime de 70 unități convenționale.

2. Prima instanță, examinând cauza în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, a constatat că Sultanu Victor, la 04 august 2016, ora 23.40, împreună cu două persoane necunoscute, având scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, acționând cu intenție directă, prin forțarea geamului, au pătruns în căsuța ce aparține bazei de odihnă „Impuls” din or.Vadul lui Vodă, mun.Chișinău, de unde au sustras pe ascuns o geantă pentru dame la prețul de 800 lei, în care se aflau bani în sumă de 300 lei, un parfum pentru dame „Avon” la prețul de 300 lei, un parfum pentru bărbați la prețul de 300 lei, o cremă pentru mâini „Бархатные ручки”, la prețul de 80 lei, o pereche de ochelari de soare pentru dame „Avon”, la prețul de 200 lei, o pereche de ochelari pentru bărbați „Avon”, la prețul de 200 lei, 3 oje pentru unghii la prețul de 20 lei fiecare, în sumă de 60 lei, bunuri ce-i aparțin părții vătămate Spînu Irina, cauzându-i un prejudiciu în proporții considerabile în sumă totală de 2240 lei.

Tot el, la 04 august 2016, ora 23.40, împreună cu două persoane necunoscute, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, acționând cu intenție directă, prin

forțarea geamului, au pătruns în căsuța ce aparține bazei de odihnă „Impuls” amplasată în or.Vadul lui Vodă, mun.Chișinău, de unde au sustras pe ascuns un portmoneu la prețul de 170 lei, în care se aflau bani în sumă de 350 lei, bunuri ce aparțin părții vătămate Păduraru Evelina, însă din cauze independente de voința lor, nu și-au realizat intenția pînă la capăt, fiind observați de către chiriașii căsuței, în rezultat, Sultanu Victor fiind reținut în flagrant, iar celelalte două persoane au reușit să fugă.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul M.Antoci în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei în această parte, conform procedurii stabilite pentru prima instanță, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui V.Sultanu să-i fie aplicată pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, invocând că instanța a aplicat o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale, fiind una prea aspră, or, inculpatul este de acord să-i fie aplicată pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2017, apelul declarat de către avocatul M.Antoci în numele inculpatului a fost respins, ca fiind nefondat.

În motivarea soluției instanța de apel a reținut că sentința a fost contestată doar în partea stabilirii pedepsei penale.

În acest sens, instanța de apel a indicat că, la stabilirea categoriei pedepsei penale, prima instanță a dat deplină eficiență prevederilor art.7, 61, 75 Cod penal, ținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, care face parte din categoria celor mai puțin grave, de motivul acesteia, că a fost săvârșită cu intenție directă, cu bună-știință și în scop de profit, de persoana inculpatului care la locul de trai se caracterizează negativ, are antecedente penale și se află în stare de recidivă simplă, și-a recunoscut vina și s-a căit sincer pentru fapta comisă, solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, și corect a conchis că corijarea și reeducarea acestuia poate avea loc doar prin izolarea lui de societate.

Totodată, instanța de apel a menționat că, reieșind din circumstanțele cauzei, inclusiv având în vedere că anterior, prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun.Chișinău din 25.03.2013, V.Sultanu a fost condamnat pentru o infracțiune similară, în privința lui nu pot fi aplicate prevederile art.67 Cod penal, adică pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

5. Împotriva hotărârilor judecătorești a declarat recurs ordinar inculpatul care, fără a indica vreun temei prevăzut de art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, pe motiv că este tânăr și poate lucra, iar mama lui este în etate și are o stare de sănătate precară.

6. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, prin care se solicită declararea inadmisibilității recursului, Colegiul penal consideră că recursul declarat de către inculpat urmează a fi admis din următoarele considerente.

În sensul art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Recurentul nu a invocat vreun temei prevăzut de art.427 Cod de procedură penală, dar din conținutul acestuia reiese că dânsul invocă că instanța avea toate premisele pentru a-i aplica o pedeapsă mai blândă, temei prevăzut de art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală.

Conform prevederilor art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept în cazul în care au fost aplicate pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Analizând acest temei în raport cu motivele invocate, Colegiul penal constată că acesta nu și-a găsit confirmare.

Totodată, Colegiul reține că autorul recursului este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor sale, și critică hotărârea instanței de apel numai referitor la pedeapsa care i-a fost aplicată.

Motivele recurentului, precum că urmează să i se aplice o pedeapsă mai blândă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității din cauză că este tânăr și poate lucra, iar mama lui este în etate și are o stare de sănătate precară, Colegiul penal le consideră drept lipsite de temei.

La acest capitol Colegiul relevă că, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Concomitent, conform art.75 alin.(1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa are drept scop și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane. Ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului. Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizată în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare. Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Colegiul penal reține că, potrivit sentinței Judecătoriei Ciocana, mun.Chișinău din 25.03.2013, V.Sultanu a fost condamnat în baza art.186 alin.(2) lit.b), c), d) Cod penal la 2 ani închisoare, adică pentru o infracțiune similară. Respectiv, executând o pedeapsă privativă de libertate, inculpatul nu a realizat caracterul infracțional și condamnatul al faptei sale și la 04.08.2016, a săvârșit din nou o faptă prejudiciabilă prevăzută de legea penală (f.d.64-67).

Acest comportament denotă o atitudine lipsită de respect față de societate și regulile de conviețuire socială, iar aplicarea față de inculpat a unei pedepse mai blânde ar periclita scopul pedepsei penale de restabilire a echității sociale, corectare a acestuia, precum și de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

În această ordine de idei, Colegiul penal consideră că la stabilirea pedepsei lui V.Sultanu, instanța de apel a ținut seama pe deplin de principiile de aplicare, prevăzute de art.7, 61 Cod penal și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii săvârșite, stipulate în art.75 Cod penal, de gravitatea infracțiunii, care face parte din categoria celor mai puțin grave, de motivul acesteia, că a fost săvârșită cu intenție directă, cu scop de profit, de persoana inculpatului, care se caracterizează negativ la locul de trai, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de faptul că inculpatul are antecedente penale nestinse, că și-a recunoscut vina și s-a căit sincer pentru fapta comisă, solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată, precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, și corect a conchis că pedeapsa aplicată de prima instanță este în limitele sancțiunii normei penale în baza căreia a fost declarat vinovat.

Astfel, Colegiul conchide că concluzia instanței de apel corespunde circumstanțelor cauzei și criteriilor de stabilire a pedepsei, aceasta fiind aplicată în limitele legii și individualizată conform prevederilor legale.

Pe de altă parte, potrivit art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art.427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația inculpaților.

Colegiul constată că prima instanță a încetat procesul penal în baza art.27, 186 alin.(2) lit.b), c), d) Cod penal, pe motiv că în acțiunile inculpatului sunt prezente elementele contravenției prevăzute la art.105 Cod contravențional.

Conform prevederilor art.30 alin.(2) și (5) Cod contravențional, termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale este de un an și începe să curgă de la data săvârșirii contravenției și până la data rămânerii definitive a hotărârii cu privire la cauza contravențională.

Potrivit art.466 alin.(3) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel rămân definitive la data pronunțării deciziei în apel.

Prin urmare, Colegiul penal constată că V.Sultanu a săvârșit fapta contravențională imputată la 04.08.2016, iar decizia instanței de apel a fost pronunțată la 10.10.2017, adică mai bine de un an de la săvârșirea faptei și în virtutea normelor expuse, instanța de apel urma să înceteze procedura contravențională, pe motivul expirării termenului de prescripție.

Astfel, instanța de apel, la examinarea cauzei, nu a dat deplină eficiență prevederilor art.385, 394, 414-415 și 417 Cod de procedură penală, soluția hotărârii atacate nefiind motivată, fapt ce se echivalează cu erori judiciare.

Complementar, Colegiul ține să menționeze că, potrivit art.72 alin.(3) Cod penal (în vigoare din 20.12.2017), persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni ușoare, mai puțin grave și grave, săvârșite cu intenție execută pedeapsa în penitenciare de tip semiînchis.

Respectiv, ținând cont de faptul că în virtutea art.16 Cod penal, infracțiunea prevăzută de art.186 alin.(2) Cod penal, face parte din categoria celor mai puțin grave, V.Sultanu urmează să-și execute pedeapsa penală în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează parțial hotărârea atacată, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prevăzute în art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, precum și având în vedere că situația inculpatului nu se va agrava, se impune soluția admiterii recursului declarat, casarea parțială a hotărârilor contestate, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care procesul contravențional în privința lui V.Sultanu în baza art.105 Cod contravențional să fie încetat în legătură cu expirarea termenului de prescripție, iar pedeapsa stabilită acestuia în baza art.186 alin.(2) lit.b), c), d) Cod penal, să fie executată în penitenciar de tip semiînchis.

7. În conformitate cu prevederile art.434 și art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către inculpatul Sultanu Victor, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2017 și sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 04 mai 2017, în partea condamnării lui Sultanu Victor în baza art.105 Cod contravențional și a tipului penitenciarului, și în această parte pronunță o nouă hotărâre, prin care procesul contravențional în privința lui Sultanu Victor în baza art.105 Cod contravențional se încetează în legătură cu expirarea termenului de prescripție prevăzut la art.30 Cod contravențional.

Pedeapsa stabilită lui Sultanu Victor în baza art.186 alin.(2) lit.b), c), d) Cod penal, de doi ani închisoare, se execută în penitenciar de tip semiînchis.

Celelalte dispoziții ale hotărârilor contestate se mențin.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 13 martie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun